

EDITORIAL

JAKUB VANÍČEK

Vážení čtenáři, v předkládaném čísle časopisu *Bohemica Olomucensia* najdete řadu příspěvků k dějinám české literatury. Číslo nevzniklo při příležitosti konference, ani není ryze monotematické, naopak, přináší texty autorů, kteří se českou literaturou zabývají v mnoha stupních jejího historického vývoje a ve svých pracích sledují odlišná témata. Seřadíme-li texty chronologicky podle jejich obsahu, pak na prvním místě nutno zmínit příspěvek olomouckého badatele Františka Všetického pojednávající o staročeské písni „Přečekaje vše zlé stráže“. Autor toto svítáníčko nejen sám vykládá, ale všímá si i starších interpretací. Jana Kolářová z olomoucké katedry bohemistiky připomíná dílo Gregora Tarca, humanistického básníka, který svými texty přispěl v 16. století k rozvoji latinské literární produkce na Moravě. Tarco, připojující ke svému jménu přídomek Luthoviensis, je ve studii představen mimo jiné jako autor olomouckého a litovelského encomia, tedy básnické topografie. Pavel Šidák ve svém příspěvku analyzuje literaturu národního obrození, resp. texty jejího autora Josefa Kajetána Tyla. Tématem předkládané studie jsou Tylové pohádky, jež autor časopisecky publikoval ve 30. letech a které se dosud nedočkaly většího vědeckého ohlasu. Jak Šidák upozorňuje v úvodu své práce, odsudky Tylových pohádek nebyly zcela namístě. Jakkoli nesledovaly dobové lidové vzory, nelze se s nimi vypořádat tvrzením, „že jsou funkčně defektní či literárněhistoricky nezajímavé“. Na mnichovské univerzitě působící Eva Čapková do aktuálního čísla našeho časopisu vstupuje s tématem prvních českých samizdatů vzniklých brzy po druhé světové válce. Vladimír Boudník, autor edice *Explosionismus*, je zde představen jako agitátor, autor didaktických textů a otevřených dopisů zdůrazňujících přednostní postavení explosionismu mezi všemi ostatními -ismy. Jak tyto závery hodnotili redaktoři dobových kulturních rubrik, se dočtete dále. Zuzana Zemanová se věnuje projevům angažovanosti v textech českého hardrocku – zde už do jisté míry ustupujeme od textu literárního k písňovému, zároveň ale zaměřujeme pozornost k tenké linii oddělující společenské angažmá umělců a politickou moc, která vytyčuje mantinely přípustného. S odkazem na známou práci Foucaultovu lze tuto její roli s jistou mírou nadsázky vystihnout z předkládané studie vyňatým souslovím „povolit a kontrolovat“. Bohemista a germanista Radek Malý se ve svém příspěvku věnuje problematice jinojazyčnosti v české literatuře, především pak v té její etapě, jež započala rokem 1989. Nesoustředí se přitom na problém přepínání mezi různými jazykovými kódy, jenž už byl dříve pojednán na jiných místech, svou práci věnuje dílům vydaným v jiném než českém jazyce, přesto české literatuře

náležejícím. O dějinách strojové poezie pojednal Tomáš Franta, konkrétně o jejich vývojových fázích, jež počínaly primitivními jazykovými generátory a které dnes využívají komplexních systémů umělé inteligence. Na závěr uvádíme studii Kláry Goldstein. Jejím předmětem je dílo Pabla Nerudy, básníka, který je s českým literárním kontextem spjat velmi úzkou vazbou. Goldstein jej představuje jako osobitého vykladače odkazu Julia Fučíka a zároveň i inspirátora českých normalizačních básníků.

V recenzní části najdete nedávno vydané tituly Zdeňka Brdka, Olega Ma-leviče a srovnání tří nejnovějších haškologických příspěvků. V nekrolozích připomínáme odkaz Lubomíra Doležela a Vladimíra Valoucha. Na závěr čísla pak řadíme reakci Lubomíra Martinka na recenzi Anety Damborské, jež byla publikována v BO 1/2016.